

Foto: Diego Vito Cerro / Dreamstime.

Reallønnsnedgang:

– De lavlønte taper mest når lønnsforskjellene stiger

Foto: Steve Huang / CC.

Sosial boligpolitikk:

– Å ha tak over hodet er grunnleggende i et velferdssamfunn

Hvordan står det til med norsk kvinnekamp?

Rødt Nytt spurte fire norske feminister

LEDER:

“Trumps kvinnesyn utløste den største motreaksjonen i amerikansk historie.” MARI EIFRING, PARTISEKRETÆR

RØDE TALL:

“Bekjempelse av økonomisk kriminalitet starter på toppen, ikke på bunnen.” LARS GUNNESDAL, RØDTS ANALYSEUTVALG

Mari Eifring
mari@roedt.no
Partisekretær i Rødt

En ny kvinnebevegelse

LEDER

Et av de få lysglimtene etter Donald Trumps seier i presidentvalget i USA, var det som inntraff dagen etter innsettelsen. Da samlet mer enn fem millioner seg i Women's March over hele USA, og også i resten av verden. Flere medier meldte at det var det var snakk om de største markeringene i USA noensinne. Kvinneundertrykkelsen som Trump representerer hindret han ikke i å bli valgt, men sørget altså for den største motreaksjonen i amerikansk historie.

I en kronikk i The Guardian tar blant andre Angela Davis, Nancy Fraser og Keeanga-Yamahtta Taylor (google dem!) til orde for at den nye kvinnebevegelsen som nå er under oppseiling også må ta for seg sosiale, økonomiske og arbeidslivsspørsmål. De vil ha en feminisme for de 99% og henter blant annet inspirasjon fra den argentinske bevegelsen «Ni Una Menos» som arbeider mot vold mot kvinner. De definerer vold mot kvinner som noe mangefasettert: volden i hjemmet henger sammen med volden fra marked, gjeld og kapitalistiske eierforhold. Davis & co spør om vi kan stå overfor en ny internasjonal feministisk bevegelse med en utvidet agenda, der vi kombinerer disse forholdene.

De siste årene har det vært store mobiliseringer rundt kvinnesaker også her hjemme: Da regjeringa i 2014 forsøkte å innskrenke kvinners abortrettigheter gjennom forslaget om reservasjonsrett for leger, var svaret de fikk de største 8.mars-togene siden 70-tallet. Høyre hadde definitivt undervurdert sprengkraften de utløste ved å forhandle bort kvinners reproduktive rettigheter på bakrommet med KrF. Forslaget falt som en stein. I fjor fikk den såkalte Hemsedalsaken tusenvis av folk ut på gatene for å stå opp for kvinners rettssikkerhet. Mange var sjokkerte over at tre menn kunne gå fri etter å ha gitt en 18-åring nok dop til at det kunne tatt livet av henne for så å misbruke henne etter tur. Dessverre er det regelen mer enn unntaket at voldtekt og vold mot kvinner ikke får rettslige konsekvenser.

Disse sakene har vist potensialet til å samle en bred kvinnebevegelse. Samtidig er det fortsatt slik at kvinner tjener og eier mindre enn menn og derfor også har mindre handlingsrom enn menn. Dette bør også få kvinner ut på gatene! Det bør være en viktig oppgave for den nye kvinnebevegelse å sette kampen mot vold mer i sammenheng med kampen for økonomisk rettferdighet. 8.mars har vi muligheten til å samle oss for å være en del av internasjonal bevegelse for grasrot-feminisme som favner bredt og stiller skarpe krav.

Rødt Nytt

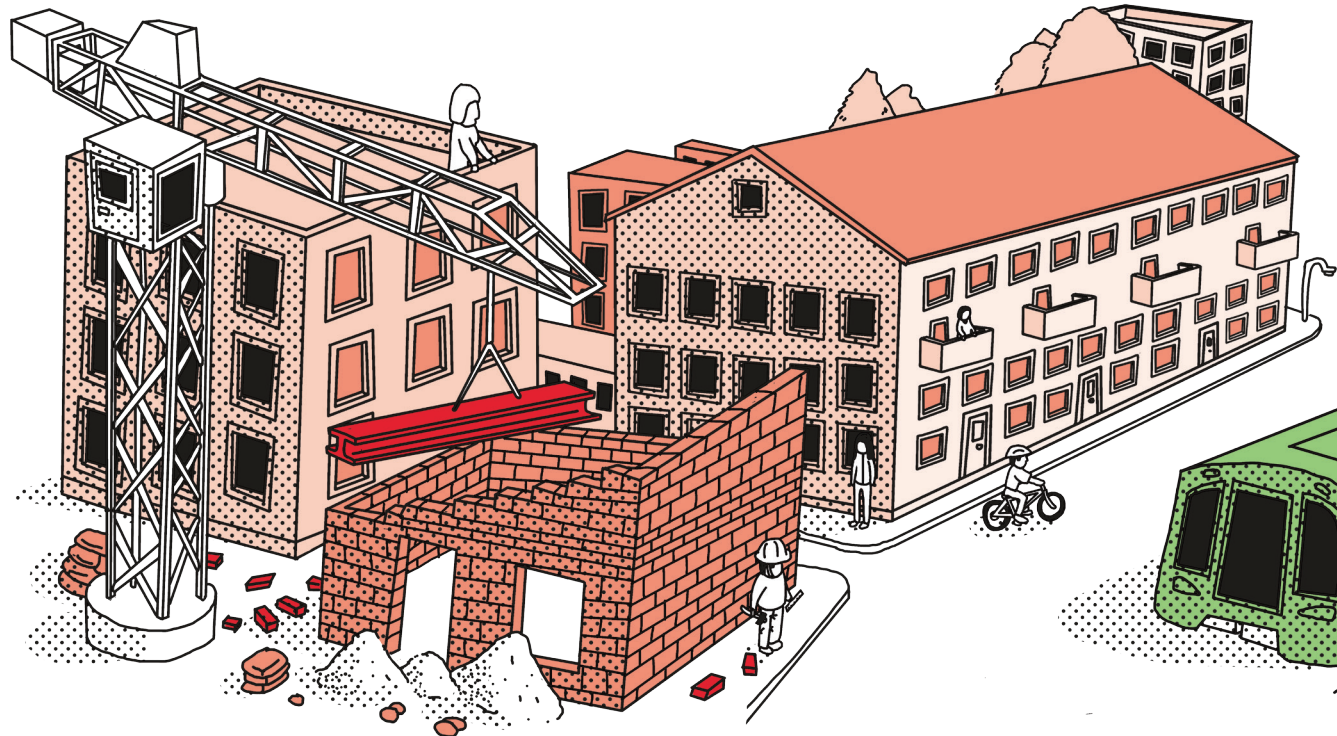
Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50
Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)
Trykkeri: Nr1Trykk

Utgiver: Rødt
Dronningengs gate 22
0154 Oslo

Sosial bustadpolitikk: Norsk bustadpolitikk skrik etter ikkjekommersielle alternativ. Illustrasjon: Mikael Fløysand.

Sosial bustadpolitikk på dagsorden

BUSTADPOLITIKK

Magne Hagesæter magne@roedt.no

Fleire stadar i landet er Raudt aleine om å setje sosial bustadpolitikk på dagsorden.

– I Oslo har vi brukt vippeposisjonen til å presse gjennom bygging av ikkjekommersielle bustadar, seier Elin Volder Rutle, rådgjevar for Raudt Oslo si bystyregruppe.

– Rett før jul fikk vi gjennomslag for at det i planlegginga av utbygging av Gjersrud-Stensrud, skal ha ein del ikkjekommersielle bustadar etter modell frå danske almene boliger. I tillegg har vi fått gjennom at ikkjekommersielle bustadar skal vere inkludert i ein komande sak om sosial bustadbygging i Oslo, seier Volder Rutle som har jobba tett på byutviklingsspørsmål dei siste åra.

Korleis fungerer eigentleg ein ikkjekommersiell bustadmarknad?

– Alle som ønskjer det har rett til å kjøpe ein slik bustad, men ungdom og førstegongskjøparar skal ha prioritet. Bustadbyggelaga skal ha attkjøpsplikt for slike bustadar, og alle skal fritt kunne selje attende når dei måtte ønske. Attkjøpsprisen skal være kjøpspris pluss prisutviklinga (konsumprisindeksen) i den perioden ein har eigd bustaden. Vi meiner den beste løysninga er å byggje slike bustadar som del av ordinære burettslag og at dei er subsidierte, til dømes gjennom husbanken. Burettslaga sel bustaden vidare for det same som dei kjøpte den for. At bustaden ikkje blir omsett på den opne marknaden og at det er bustadbyggelaga som har administrasjonen vil hindre misbruk og sikre at pengar ikkje blir betalt under bordet, seier Volder Rutle.

Ein trygg by å bu i

Kva er det som gjer eit slikt tiltak særleg viktig i Oslo?

– Det er kjempedyrt å kjøpe bustad i Oslo. Det gjer at mange vanlige arbeidsfolk ikkje har råd til å bu i byen der dei jobbar. Dei kommunale bustadane går til særleg sårbare grupper, mellom anna stønadsmottakarar, folk som har rusproblem eller som har fysiske eller psykiske funksjonsnedsetjingar. Den kommersielle marknaden bidreg ikkje til å dekke vanlige folk sine behov – ein trygg og god stad å bu.

– I tillegg har vi jobba hardt for at tilhøva i dei kommunale bustadane skal bli betre. Desse bustadane har i mange år vore ei mjølkeku, der overskot frå det kommunale føretaket som driftar bustadane går inn i kommunekassa framfor å gå til oppgradering. Det er døme på sopp, råte og forfall i fleire bustadar. Difor er vi veldig fornøgd med at vi greidde å få vedteke 50 millionar til oppgradering i budsjettet for 2017, seier Volder Rutle.

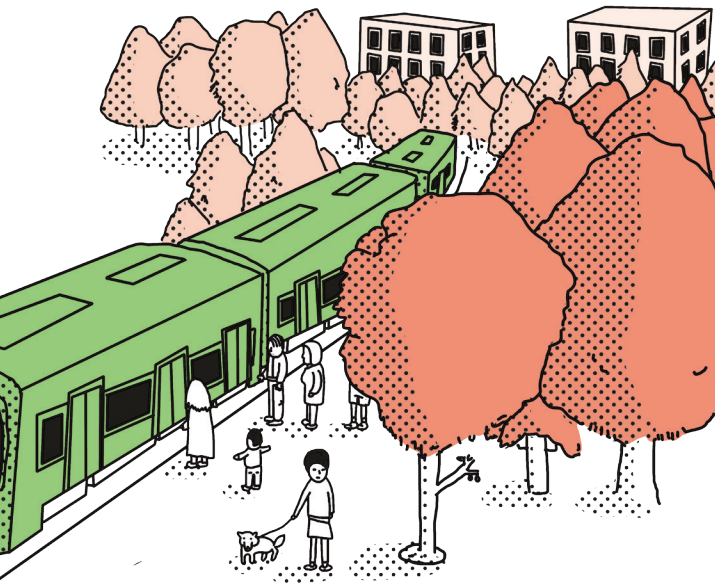
Sosialbustadar i Trondheim

I Trondheim kjempar Raudt-politikarar motstraums for at kommunen skal ta bustadpolitikk på alvor.

– Det er uforståelig at ein koalisjon som seier dei er for sosial bustadbygging sviktar så totalt, seier Ragna Vorkinnslien, Raudt sin gruppeleiar i Trondheim, i sin omtale om regnbuebyrådet bestående av Ap, SV, Sp, MDG, KrF, V og Pensjonistpartiet.

Kva er utfordringane med bustadsituasjonen i Trondheim?

– Kommunen har tatt lite ansvar for bustadpolitikken, og det er i stor grad private aktørar som har definert bustadutviklinga. Vi har for få kommunale bustadar og fleire av dei eksisterande har låg standard og for høy pris. I fjor hadde vi ei stor sak der fleirtalet av partia vedtok å omregulere Nyhavna, Trondheims einaste hamn og eit industriområde med om lag 1800 tilsette

ikk

fordelt på 200 bedrifter, til bustadområde. Det er ikkje bustadar for folk flest som vil bli bygd her men luksusleilegheiter til dei rike, påpeiker ho.

– Eit notat frå rådmannen som kom denne veka seier at kommunen ikkje kan vende seg direkte til ideelle aktørar for å etablere private utleiebustadar med kommunal tilvisingsrett, men må legge slike oppdrag ut på anbod, slik at dei ideelle organisasjonane som måtte ønske å drive med bustadutleige må konkurrere med dei reint kommersielle aktørane. Problemet skuldast regelverket til Husbanken, som normalt står for finansieringa til slike prosjekt. Dette er nok eit døme på lovfesting av marknadliberalismen, og det er ei ulykke for alle aktørar på bustadmarknaden som har andre formål enn dei reint kommersielle. Det innskrenkar det politiske handlingsrommet og Raudt er sterk motstandar av denne utviklinga, seier Vorkinnslie.

– Vi har føreslått i vårt budsjett at kommunen skal bygge eller kjøpe 300 nye kommunale bustadar årleg. Når kommunen bygger bustadar for utleige er det sjølvfinansierande og det er grunn til å stille spørsmål ved kva interesser det politiske fleirtalet set først når dei ikkje ønsker å gjennomføre dette. Vi kjem òg til å foreslå på førstkomande bystyremøte 14. mars at ingen skal betale meir enn 30% av inntekta si til kommunal bustad, då vi ser at mange i kommunale bustadar slit med å få endane til å møtast, seier gruppeleiaren.

Kommunen som premissgjevar

I Bodø har Raudt fått gjennomslag for ein bustadpolitikk som både skal få ned prisane i den ordinære markanden, og tar ekstra godt vare på folk som hamnar utanfor.

– Bystyret vedtok før jul at kommunen skal ta ei offensiv rolle som premissgjevar og tilretteleggjar innanfor bustadmarknaden, seier Synne Bjørbæk som er Raudtpolitikar og varaordfører i Bodø.

– Kommunen skal vidareutvikle bruk av verkemiddel som utbyggingsavtalar og

Rådgjevar i Oslo: Elin Volder Rutle. Foto: Einar Aslaksen.

Gruppeleiar i Trondheim: Ragna Vorkinnslie. Foto: Maria Wike.

Varaordfører i Bodø: Synne Høyforslett Bjørbæk. Foto: Nadia Norskott.

utbyggingsprogram og eigeomsavdelinga skal ta ei leiande rolle som eigeomsutviklar i heile kommunen. Dette inneberer mellom anna ein aktiv tomtepolitikk etter Sandnes-modellen, og bygging av 400 nye utleiebustadar i kommunal regi i løpet av dei neste åra, seier Bjørbæk.

– I samband med flytting av kampflybasen har kommunen sett i gang eit spektakulært byutviklingsprosjekt kjent som Ny by - ny flyplass, og som har vakt internasjonal merksemd. Ved realisering av dette prosjektet vil vi kunne bygge 30 000 nye bustadar midt i Bodø sentrum. Raudt har fått gjennomslag i samarbeidsavtalen på at 20 % av desse skal vere prisregulerte bustadar utanfor marknaden, seier ho.

Bustadgaranti for rusavhengige

Ein anna kampsak for varaordføraren har vore ein bustad- og jobbgaranti for rusavhengige. Det fekk ho og Raudt gjennomslag for i haust.

– Eg har jobba for denne saka i mange år. Folk med rusproblem ofte med å komme seg tilbake til samfunnet etter behandling. Måten folk med rusproblem har blitt behandla tidlegare er svært kritikkverdig. Dette var høgst nødvendig å få på plass, seier Bjørbæk.

Sjølv om kommunen har sett av pengar til investeringar i kommunale bustadar, skal dei finne desse bustadane i den private marknaden.

– På denne måten unngår vi at det blir ghattostempel på område der mange med rusproblem bur, seier Bjørbæk.

Er det egentlig ei dyr ordning?

– Det kostar samfunnet store summer om rusavhengige hamnar i ein situasjon der dei ikkje har tak over hovudet. Dermed kan dette faktisk vere ei ordning som sparar oss for pengar. Eit tak over hovudet er noko av det mest grunnleggjande i eit velferdssamfunn, seier varaordføraren.

RØDT Norge RUNDT

NORDLAND:

Rødt er i gang på Vega

41 år etter at Per-Anton Nesjan var med å stifte Vega SV meldte han seg ut og stiftet Rødt Vega. Det skriver Brønnøysund Avis.

– Vi har ikke et ønske om en isfront mot SV, men vi er uenige i ting som er gjort. Vi trekker frem det SV gjorde i regjering i forhold til krigen i Libya. Norge er i en krigssituasjon i flere land og det ligger grunnleggende i SV at dette skal være et fredsparti, ikke et krigsparti. Vi vil gjerne at SV skal være et fredsparti på nytt igjen og vi opplever at Rødt er dette, sier Nesjan.

TELEMARK:

Strammer inn i strandsonen

Varaordfører i Kragerø, Charlotte Therkelsen Sætersdal, er fornøyd med at det gis færre byggedispensasjoner i strandsonen. Det skriver Kragerø Blad Vestmar.

– Antallet dispensasjoner er fortsatt for høyt, men dette er noe posisjonens representanter jobber med kontinuerlig, sier Sætersdal til avisa.

Varaordføreren mener at dagens kommuneplan er for romslig i forhold til byggetiltak i strandsonen.

HORDALAND:

Diskriminerende byggeregler

Fra sommeren av trenger ikke utbyggere legge til rette for funksjonshemmede, hvis utkastet til nye byggeregler vedtas. Utkastet er ute på høring og i Hordaland har Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne frarådet å lempe på kravet til tilgjengelighet og funksjonalitet.

– Dette er første gang rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne kommer med en klar anbefaling til oss som sitter i helsekomiteen, og så velger man ikke å høre på det, sier en oppgitt fylkestingspolitiker Solbjørg Marjala til Bergensavisen.

ØSTFOLD:

Sosial boligbygging

Før nyttår fikk Rødt enstemmig gjennomslag for et vedtak om mer satsing på sosial boligbygging i Moss.

– Jeg er veldig fornøyd med at bystyret vil satse på en mer omfattende sosial boligbygging. Det er viktig fordi det allerede er svært mange i Moss som sliter i boligmarkedet. Og dette vil forverre seg når mer enn 100 boliger blir revet i Nyquistbyen, sier Eirik Tveiten til Moss Dagblad.

RØDE TALL

Lars Gunnesdal er samfunnsøkonom i Manifest Analyse og medlem av Analyseutvalget i Rødt.

Toppen av isfjellet

Norske medier retter mye oppmerksomhet mot trygdesvindler. Det er oppslag om Nav som går til hundrevis av politianmeldelser og arbeidsministeren som «vil gjøre Nav-svindlerne utrygge». Vi får servert enorme mørketall for antatt årlig trygdesvindler, anslått av eksperter. Det signaliseres tydelig at det settes store ressurser inn på å få bukt med svindlerne.

BI-professor Petter Gottschalk antydte i høst at politiet burde henlegge flere av de mindre sakene og heller fokusere på kriminaliteten i de høyere samfunnslag. Han omtalte måten systemet fungerer på i dag som en form for klassejustis, noe som ikke gikk upåaktet hen. Trygve Hegnar i Finansavisen kalte det for «professoralt tøv» å hevde at politiet i større grad burde gå etter de store fiskene. «Trygdesvindlere skal vite at Nav ikke sover», påpekte han, og fortsatte: «Hvilke skurker er det professoren tenker på?»

Omfanget av trygdesvindler i 2015 har blitt anslått til 10 mrd kroner. I en ny rapport viser Gottschalk og jeg, også ved hjelp av et ekspertpanel, at problemet med hvitsnippkriminalitet (ledere og eiere i næringslivet – i all hovedsak menn – som bryter loven i vinnings hensikt) trolig er større. Hvitsnipper dømmes for økonomisk kriminalitet for 1,1 mrd kroner årlig – toppen av isfjellet. Våre eksperter mener at hele «isfjellet» kan være over ti ganger større enn det som er synlig, totalt 12 mrd kroner.

De to sakstypene er på mange måter ytterpunkter på skalaen for økonomiske forbrytere. Mens trygdesvindler blir begått av personer som i utgangspunktet har behov for økonomisk hjelp fra fellesskapet for å leve anstendige liv, blir hvitsnippkriminalitet begått av personer i samfunnseliten som misbruker sine maktposisjoner til å berike seg selv eller sine virksomheter.

Mens trygdesvindler kan sies å undergrave vårt tillitsbaserte velferdssystem, kan det være at hvitsnippkriminalitet undergraver hele vårt tillitsbaserte samfunnsystem. Representanter for samfunnseliten synes å være mer tilbøyelige til å slå hardt og synlig ned på trygdesvindler, mens de sjelden løfter fram de hvitsnippkriminelle som samfunnsproblem – selv om den økonomiske skaden for samfunnet trolig er større.

En slik forskjellsbehandling uttrykker og sementerer en før-demokratisk tilnærming til kriminalitet der de kriminelle, sett fra samfunnselitens ståsted, alltid er «noen andre», det vil si «de der nede» – de fattige, de arbeidsløse, de utstøtte, de utenlandske, de som eliten i det gamle Storbritannia kalte «the dangerous classes».

Bekjempelse av økonomisk kriminalitet i samfunnet starter på toppen, ikke på bunnen. Det siste året har DNB og Telenor, Yara og Transocean etterlatt inntrykk av at bedriftsledere og andre i eliten slipper for lett unna. Politiet bør i større grad prioritere hvitsnippkriminalitet, selv om disse sakene kan være langt mer ressurskrevende enn trygdesaker. Det er viktig med en form for rettferdighet. Det skal jo være likhet for loven.

Mindre til folk flest

Ulikhet: De lavlønne blir hengende igjen når forskjellene øker.
Foto: Stig Morten Waage/CC.

ARBEIDSLIV

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

– De som taper mest når lønnsforskjellene stiger er de lavlønne, sier Erna Hagensen, leder i Norsk Arbeidsmandsforbund.

Hagensen organiserer en del av de som merker dette på kroppen.

– Vi har medlemmer som er lavlønne. Noen av de blir utsatt for sosial dumping. Mange av disse er innvandrere. De er også de som ikke tør å protestere, da dette ofte er den eneste jobben de får. De blir grovt utnyttet i et arbeidsliv som stadig blir tøffere.

En rapport som Senter for lønnsdannelse laga på oppdrag av LO i 2016 viser at de som tjener minst nesten ikke har hatt reallønnsvekst siden 2008. Nesten alle vanlige arbeidstakere hadde nedgang i reallønna i fjor, da prisene økte mer enn lønna for første gang siden 1989.

– Når prisene stiger mer enn lønningen blir det reallønnsnedgang. Det rammer hardt de som tjener dårligst, sier Hagensen.

– Dette er en situasjon som rammer veldig skjevt. De som har lav lønn fra før av merker reallønnsnedgangen tydeligere. På den andre siden har de som tjener mest økt lønna si, sier samfunnsøkonom og Rødt-nestleder Marie Sneve Martinussen.

– Gini-koeffisienten måler ulikhet i både inntekt og formue, og nye tall for 2016 viser at ulikheten har gjort et hopp de siste årene. Siden 2006 har ulikheten, målt på denne måten, økt med 14 prosent, påpeker Martinussen.

Skattepolitikk og profittfri velferd

– På sikt taper hele samfunnet på at forskjellene øker. Et samfunn med store forskjeller skaper grunnlag for konflikter. Det blir vanskelig å løse utfordringer i fellesskap hvis folk opplever at noen stikker ifra med gevinstene mens andre må ta kostnadene. Men det mest alvorlige er at det blir stadig større forskjell på de som lever av å eie og de som lever av å arbeide, sier Rødt-nestlederen.

Erna Hagensen mener at når vi ikke klarer å bekjempe de økonomiske forskjellene, er det først og fremst på grunn av den skattepolitikken vi har.

– Regjeringen har gitt store skatteletter til de rikeste, mens de lavlønne har ikke fått samme uttelling. De har fått økte kostnader på andre områder, som økt egenandel ved legebekost, skatt på sluttvederlagsordning og andre økte avgifter, sier Hagensen.

– Hvilken boligpolitikk vi fører har også stor betydning for arbeidsfolk, at de kan ha råd til å kjøpe seg sin egen bolig. De rike vil alltid ha råd.

Leder i Norsk Arbeidsmandsforbund: Erna Hagensen.
Foto: Norsk Arbeidsmandsforbund.

Nestleder i Rødt: Marie Sneve Martinussen.
Foto: André Løyning.

Rødt-nestleder Marie Sneve Martinussen trekker fram profittfri velferd som et sentralt tiltak mot økende forskjeller.

– Det som skjer når man har profitt på velferd er at lønn og pensjon blir pressa ned i sektorer som allerede har lav lønn, samtidig som eierne tar ut profitt. Det er en viktig drivkraft bak økte forskjeller. Derfor er profittfri velferd en av hovedsakene for Rødt i valgkampen, sier Martinussen.

Må prioritere lavlønne i oppgjørene

– Ved lønnsoppgjørene må man være villig til å prioritere de lavlønne, sier Hagensen fra Norsk Arbeidsmandsforbund.

– LO forholder seg trofast til de rammer som legges ved tariffoppgjøret. Mange andre, som finansnæringen og næringslivstopper, har bevilget seg skyhøye lønnstillegg og bonuser gjennom tidene. Det er de som roper høyest om at arbeidsfolk må vise moderasjon. Rammer som blir satt for de lavlønne må også gjelde for andre.

– Det må prioriteres et reelt løft for kvinnedominerte yrker dersom vi skal komme noen vei, poengterer Marie Sneve Martinussen.

– Kvinner tjener fortsatt betydelig mindre enn menn. I 2016 var kvinnelønna på 87,6 prosent for fulltidsarbeidende. Forskjellene skyldes altså ikke at kvinner jobber deltid, og forskjellene er gjennomgående på alle utdanningsnivå. Kvinner med fireårig høyskoleutdanning i fulle stillinger tjener for eksempel mindre enn menn med like lang utdanning. Det norske arbeidsmarkedet er veldig kjønnsdelt, det er stor forskjell i hvilke yrker kvinner og menn har. Og «tilfeldigvis» er kvinneyrkene dårligere lønnet, selv når man sammenligner yrker som krever like lang utdanning. Hvis alle øker lønna like mye hvert år vil gapet mellom kvinner og menn aldri tettes, sier Martinussen.

Fire om feminisme

Brage Aronsen brage@roedt.no

Hvordan står det til med den norske kvinnekampen? Hvilke saker er norske feminister opptatt av? Rødt Nytt spurte fire av dem.

Monika Ifejilika, artist

Hvorfor er du feminist?

– Jeg kan ærlig talt ikke huske å ha vært noe annet. Det at jeg fremdeles velger å skrive og synge om det, handler nok om at jeg helst skriver om det som provoserer og pirrer meg. Og det er fremdeles så mye å være forbanna for i dag.

Hva er det viktigste enkeltkravet i kvinnekampen i dag?

– Én sak er viktigere for enkelte kvinner enn for andre, men det hjelper få å sette noens behov over eller under andres. Det er nok av oss til å kjempe sammen for hverandre. Kanskje er akkurat dét vår fremste utfordring nå? Å skaffe oss nok kunnskap om hverandres utfordringer...

Foto: Bjørn Molstad.

Marta Breen, forfatter

Hvorfor er du feminist?

– Jeg er feminist fordi jeg ikke ønsker at kjønn skal begrense folks valg og muligheter i livet.

Hva er det viktigste enkeltkravet i kvinnekampen i dag?

– Jeg er ikke så interessert i å rangere

politiske spørsmål på den måten og tror man bidrar til å polarisere debatten ved å hele tiden spørre feminister om «hva som er viktigst». Jeg vil at folk skal jobbe for likestilling og rettferdighet i det miljøet de befinner seg - enten det dreier seg om helsevesenet, i skolen, i minoritetsmiljøer eller innad i politikken.

Foto: Morten Brun.

Hedda Lingaas Fossum, redaktør i tidsskriftet Fett

Hvorfor er du feminist?

– For å forstå og avdekke hvordan det å være kvinne - eller inneha en annen marginalisert identitet - former ens livsmuligheter og selvforståelse, og jobbe mot strukturer som begrenser og ødelegger liv på grunnlag av kjønn.

Hva er det viktigste enkeltkravet i kvinnekampen i dag?

– Jeg er ikke så god på å velge ut én ting, så her har du tre: Å bygge en bred

og solidarisk bevegelse med de unge minoritetskvinnene som jobber mot sosial kontroll. Å motarbeide deregulering og konkurranseutsetting av offentlige sektor, noe som vil ramme kvinner disproportjonalt, og jobbe mot utviklingen mot mer midlertidighet og færre faste ansettelser i arbeidslivet. Å være en tydelig stemme for kvinners reproduktive rettigheter i internasjonal politikk, der konservative krefter er på framgang.

Seher Aydar, Rødts 2. kandidat i Oslo

Hvorfor er du feminist?

– Fordi jeg vil at kvinner skal ha råderett over sitt eget liv og sin egen framtid, og fordi jeg mener også kvinner bør ha økonomisk selvstendighet. Sexisme, rasisme og klasseundertrykking er uløselig knyttet sammen. Derfor må kampen mot dem også være det.

Hva er det viktigste enkeltkravet i kvinnekampen i dag?

– Det må bli retten til å bestemme over sin egen kropp. Dette handler både om kampen mot vold og voldtekt, retten til sjølbestemt abort, og for en del kvinner handler det også om å stå i mot æreskultur og sosial kontroll.

Foto: Einar Aslaksen.

Rødt-leder: Bjørnar Moxnes. Foto: Brage Aronsen.

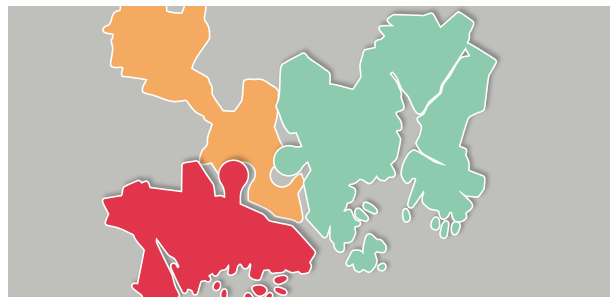
Tar tilbake renovasjonen i Oslo

Etter måneder med søppelkaos i hovedstaden, tusenvis av klager og tusenvis av brudd på arbeidsmiljøloven varslet Rødt i januar et mistillitsforslag mot Oslos samferdselsbyråd Lan Marie Nguyen Berg (MDG) dersom byrådet ikke hevet kontrakten med renovasjonsfirmaet Veireno. Søndag 19. februar ble det klart at Veireno slår seg konkurs og at kommunen selv overtar renovasjonen i Oslo ut perioden.

– Vi er veldig glade for at Rødt har fått fullt gjennomslag for kravene vi stilte, om å hive ut Veireno og at kommunen overtar renovasjonen, sier Bjørnar Moxnes til Rødt Nytt.

– Når det er sagt, tror jeg innbyggerne har merket seg at både Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne nå åpner for å privatisere renovasjonen igjen etter neste valg. Vi i Rødt skal gjøre vårt for at de ikke havner på anbud igjen. Renovasjon er en samfunnskritisk oppgave som vi best løser i fellesskap. Det ligger ingen framtid i kommersielle anbud som skaper så dårlige arbeidsvilkår at selskapene må hente inn underbetalte arbeidere fra Øst-Europa for å få jobben gjort.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Tvangssammenslåing: Kristiansand, Søgne og Songdalen er blant kommunene som blir tvangssammenslått. Illustrasjon: Ole Mjelstad.

Halve Norge negative til tvangssammenslåing

Mer enn annenhver nordmann er negativ til at regjeringen slår sammen kommuner med tvang. Det viser en undersøkelse som InFact har utført for VG, etter at det ble kjent regjeringa og samarbeidspartiene har blitt enige om å redusere antallet norske kommuner fra dagens 428 til 358. 53 prosent av de spurte svarer at de er imot tvangssammenslåing, mens 29,8 prosent svarer at de er positive. De øvrige 17,2 prosentene er usikre. Skepsisen er høyest i Nord- og Midt-Norge, og minst i Oslo.

– Med tanke på at regjeringa begrunner kommunereformen og regionreformen med behovet for å styrke demokratiet framstår dette som et paradoks i seg selv. All erfaring viser at det slett ikke er styrking av demokratiet som vil bli utfallet av denne reformen, men økt sentralisering. Store folkegrupper vil miste sin folkevalgte representasjon. Dette vil svekke folks innflytelse på avgjørelsene, sier varaordfører i Bodø, Synne Høyforsslett Bjørnbæk.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Profittfritt: Trondheim kommune har vedtatt å kaste ut de kommersielle aktørene fra barnehagesektoren. Foto: Magne Hagesæter.

Sier nei til kommersielle barnehager

Trondheim kommune følger etter Oslo og setter kroken på døra for privat profitt i barnehagene. Høyresiden har bedt om lovlighetskontroll av vedtaket.

– De kommersielle aktørene driver på en måte der de tar penger fra fellesskapet til privat profitt. Ved å gi de ansatte dårligere lønns- og pensjonsvilkår, redusere antall stillinger per barn til det absolutte minimum og ha en kreativ internfakturering kan de ta ut overskuddet, og enkelte tjener seg styrtrike på offentlige midler som skulle ha gått til barnas beste. Dette er både usolidarisk og urettferdig. Vi ønsker at både de ansatte og barna i barnehagene i Trondheim kommune skal ha en trygg og god barnehagehverdag, noe de kommersielle aktørene ikke bidrar til, sier gruppeleder for Rødt i Trondheim, Ragna Vorkinnslien.

– Vedtaket i Oslo har skapt en debatt om temaet og gjort det mulig for oss å foreslå det samme her, da man har fått et presisering av det juridiske handlingsrommet til kommunene. Frp har bestilt en lovlighetskontroll av vedtaket her i Trondheim og vi venter på at Fylkesmannen skal behandle dette. I Oslo har Fylkesmannen i Oslo og Akershus gjort en vurdering av saken og kommet

Gruppeleder for Rødt i Trondheim: Ragna Vorkinnslien. Foto: Christopher Neumann Ruud.

frem til samme konklusjon som jusprofessor Tarjei Bekkedal; Kommunene kan skille mellom kommersielle og ideelle aktører. Det er rimelig å anta at det samme vil gjelde her.

– I Trondheim kommune har vi en god barnehagedekning og det vil være uproblematisk å nekte adgang til nye kommersielle aktører. Tvert i mot så kan dette gjøre det enklere for både private ideelle aktører å etablere seg og det vil gi et incentiv til kommunen og selv drifte nye barnehager, sier Vorkinnslien.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

– Statsborgerloven må endres

– Når man har fått innvilget statsborgerskap, må man behandles fullt ut som likeverdig borger. Det samme rettssystemet må gjelde for alle. Hvis staten i behandlingen av søknader om statsborgerskap ikke har avdekket noe uriktig må det settes strek der, sier Mariette Lobo, leder av Antirasistisk utvalg i Rødt.

Rødts landsstyre vedtok 22. januar en uttalelse som oppfordrer regjeringen og opposisjonspartiene til å endre statsborgerloven. Bakgrunnen er saken til Mahad Abib Mahamud, som har vært i Norge i 17 år og fikk statsborgerskap i 2008. Han kom alene til Norge som 14-åring, tok utdanning og stiftet familie. Fram til i år har han jobbet som bioingeniør på Ullevål sykehus.

– Så lenge det eksisterer nasjonalstater er statsborgerskap selve grunnsteinen som utløser et menneskes rettigheter i verden. Derfor er det som skjer nå svært alvorlig. Enkelte blir til og med gjort statsløse uten rettigheter i noe land. Høyesterettsadvokat Arild Humlen som forsvarer Mahad Adib Mahamud har kalt situasjonen for «en rettssikkerhetsmessig katastrofe».

Leder av Antirasistisk utvalg: Mariette Lobo. Foto: Einar Aslaksen.

– For meg og andre som har vært trygge på at det norske passet gjør oss til likeverdige nordmenn, skaper regjeringa nå uro. Det er en beskjed til oss om at vi aldri kan være helt trygge, og mange opplever at vi gjøres til annenrangs borgere. Denne praksisen med å jakte på folk som kan fratas statsborgerskap skjer samtidig med at nordmenn som er født i bestemte land i Afrika og Asia ikke lenger får ha fødested i passet, noe som også er forskjellsbehandling fra andre borgere, sier Lobo.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Prostitusjon: Rød Ungdom etterlyser flere og bedre hjelpetiltak for prostituerte. Foto: Gudmund Dalsbø.

– Bevar sexkjøpsloven

RØD UNGDOM FEMINISME

Snorre Log Skage snorre@sosialisme.no

Mer enn åtte år etter at sexkjøpsloven ble innført er både loven og virkningen av den fortsatt omdiskutert. Nestleder i Rød Ungdom, Tomine Sandal, mener vi vet mer enn nok til å beholde loven.

Den norske sexkjøpsloven kriminaliserer kundene, og ikke de prostituerte selv. Det har vært et viktig poeng for tilhengerene av loven. For etter åtte år og flere evalueringer av loven, er det fortsatt uenighet om hvordan den har fungert.

– Et av de viktige argumentene for sexkjøpsloven har vært å endre holdninger i den mannlige befolkningen. Gjennom denne loven sier vi som samfunn at det ikke er greit at menn kjøper sex. Og på dette området har loven fungert. I en rapport skrevet av Vista Analyse på oppdrag fra regjeringen, framgår det at loven har blant annet ført til mindre etterspørsel, og ikke minst en holdningsendring i befolkningen. Rapporten inneholder klare indikasjoner på at særlig unge menn er mer kritiske til kjøp av sex, sier Sandal.

Svak evaluering

Motstanderne av sexkjøpsloven peker på at det har vært brukt for lite tid og penger på evalueringen av loven. FAFO takket for eksempel nei til å lage rapporten, fordi budsjettet var for lite. Derfor har høyresiden i stor grad lent seg på en rapport utformet av Amnesty International Norge som konkluderer med at loven bør oppheves. Sandal peker imidlertid på store svakheter ved denne rapporten.

– Amnestys rapport har den misvisende tittelen «Kriminalisering av sexarbeid i Norge». Det gir et uriktig inntrykk av at det er forbudt å selge sex i Norge. Men slik er det jo ikke, det er kjøp av sex som er ulovlig.

– Flere av kildene i Amnestys rapport sier de bare tok med de delene av utsagnene deres som passet med konklusjonen. Denne kritikken underbygges dessuten fra andre hold. Politiet har kritisert rapporten for faktafeil og ROSA-prosjektet mener de bare har valgt ut stemmer som passer til deres budskap. Det kan se ut som om Amnestys rapport er laget for å underbygge deres nylig vedtatte globale politikk på feltet.

Nestleder i Rød Ungdom: Tomine Sandal. Foto: Privat.

FAKTA OM SEXKJØPSLOVEN

- Innført av den rødgrønne regjeringen og trådte i kraft 1. januar 2009. Loven regulerer også hallikvirksomhet og gjør det samtidig ulovlig for nordmenn å kjøpe sex i utlandet.
- Å selge sex er ikke straffbart i Norge.
- Sexkjøp straffes med bøter eller fengsel i inntil seks måneder eller begge deler.

Etterlyser hjelpetiltak

Ungdomspartiene FpU, Unge Høyre og Unge Venstre har i felles utspill krevd at regjeringen opphever sexkjøpsloven. De hevder blant annet at de prostituerets hverdag har blitt mindre trygg.

– Det er et paradoks at det først er etter innføringen av sexkjøpsloven at høyresiden har blitt opptatt av hvordan de prostituerte har det. De argumenterer med at loven kan føre til mer vold mot prostituerte. Men det er jo ikke sånn at problemet med vold oppstod når det ble forbudt å kjøpe sex. Det er heller ingenting som tilsier at å oppheve sexkjøpsloven automatisk kommer til å føre til mindre vold mot prostituerte, kanskje snarere tvert imot.

– Vi vet mer enn nok til å videreføre sexkjøpsloven. Hovedproblemet i dag er at loven ikke har fått den nødvendige drahjelpen i form av flere og bedre hjelpetiltak for prostituerte. Hvordan vi skal legge til rette for å bekjempe menneskesmugling og skape enklere veier ut av prostitusjon bør være et viktigere tema fremover, sier Sandal.

Feministisk ansvarlig i Rød Ungdom: Rameen Sheikh. Foto: Anne Valeur.

Til kamp for gratis prevensjon

RØD UNGDOM FEMINISME

Snorre Log Skage snorre@sosialisme.no

Siden februar har Bydelene Bjerke og St. Hanshaugen i Oslo begynt å tilby gratis prevensjon til kvinner bosatt i bydelene. Feministisk ansvarlig i Rød Ungdom, Rameen Sheikh, vil at tilbudet skal utvides til hele hovedstaden.

Unge i alderen 20-24 år i Bydel Bjerke eller Bydel St. Hanshaugen får fra 1. februar tilbud om gratis prevensjon. For å kvalifisere til tilbudet må man være bosatt eller folkeregistrert i Bydel Bjerke, mens for å få tilbudet i Bydel St. Hanshaugen må du ha folkeregistrert adresse i bydelen. Det var Rødt som i 2015 fikk gjennomslag for prøveprosjektet, som også fungerer som et forskningsprosjekt der man skal undersøke effekten av å gi gratis prevensjon.

Oslo Rød Ungdom har valgt å rette fokus på prevensjon under markeringa av den internasjonale kvinnedagen 8. mars. Feministisk ansvarlig i RU, Rameen Sheikh, peker på viktigheten av gratis prevensjon fordi det ikke skal være en prislapp for å være kvinne. Per i dag er det lettere for menn å få tak i gratis prevensjonsmidler som kondomer enn det er for kvinner.

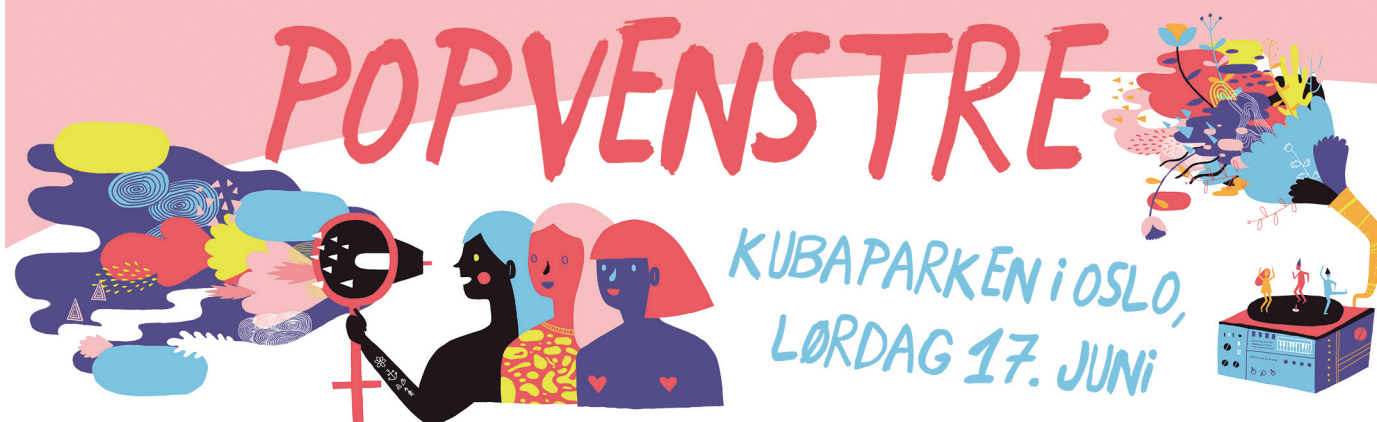
– Selv om kvinner også har bruk for kondomer, er prevensjonsmidler som er forbeholdt kvinner fortsatt dyre og mindre tilgjengelig. Selv om det er billigere for kvinner under tjue å få tak i prevensjonsmidler som spiral, p-piller, p-stav og p-plaster, så vil det fortsatt være en økonomisk bær i lengden.

– Nå er det ikke slik at kvinner slutter å bruke prevensjon når man fyller tjue, man får heller ikke plutselig bedre råd. Studenter og unge arbeidere opplever dette som et press på lommeboka. Og man skal ikke legge skjul på at det er et stort kjønna problem, sier Sheikh.

Sheikh peker på at det dessuten er de mest effektive prevensjonsmidlene med færrest bivirkninger - som spiral og kopper-spiral - som er de dyreste. Dette kan bli en vanskelig investering for mange som allerede sliter med å få endene til å møtes. Ved å gjøre ulike former for prevensjon gratis og lettere tilgjengelig vil flere kvinner ha muligheten til å selv kontrollere sitt eget seksualliv, uten at inntekt eller formue skal ha noe si.

– Prevensjon bør være gratis slik at det er tilgjengelig for alle, fordi det koster samfunnet og enkeltmennesket mye mindre enn behandlinger av kjønns sykdommer og uønskede graviditeter.

ANNONSE:

Popvenstre er en festival for grasrota, for de sosiale bevegelsene og for kultur som vil noe – en politisk møteplass der protokoll og pulverkaffe er bytta ut med parkhygge og gitarforsterkere.

RAZIKA

Ska-pop-rock fra Bergen.

OHNESORG

Visesang fra Oslo.

EMMA REES (UK)

Leder i britiske Momentum.

WINNIE WONG (USA)

Aktivist med bakgrunn fra Occupy Wall Street og People for Bernie Sanders.

MOUMITA AHMED (USA)

Aktivist i Millenials for Revolution.

HVA SKJER?

14. mars
MANIFEST ÅRSKONFERANSE
Sentrum Scene, Oslo.
www.manifesttankesmie.no

16. mars
POLITISK PÅFYLL OM FORSKJELLS-NORGE
Rødt-kontoret, Dronningensgate 22, Oslo. www.roedt.no/oslo

20. mars
KONFERANSE FOR FAGLIGE RETTIGHETER
Kulturhuset, Youngstorget 3, Oslo.
www.lo-oslo.no

27. mars
KONFERANSE: PENSJON FOR ALLE
Røde Kors Konferansesenter, Oslo.
www.forsvarpensjon.no

31. mars - 2. april
LANDSMØTE I RØDT
Håndverkeren Konferansesenter, Oslo.
www.roedt.no

17. juni
POPVENSTRE 2017
Kubaparken, Oslo. www.popvenstre.no

Billetter kjøper du på popvenstre.no

Tips oss om aktuelle arrangementer!
Send en e-post til brage@roedt.no.

ANNONSE:

Tidsskriftet Rødt! blir til

GNIST

Tidsskriftet Rødt! skifter navn til Gnist med Ingrid Baltzersen som ny redaktør. Første nummer i ny drakt har Latin-Amerika som tema.

Les mer og bestill abonnement på MARXISME.NO

ANNONSE:

Aktuell bok fra forlaget Rødt!
ERLING FOLKVORD: ROJAVA!

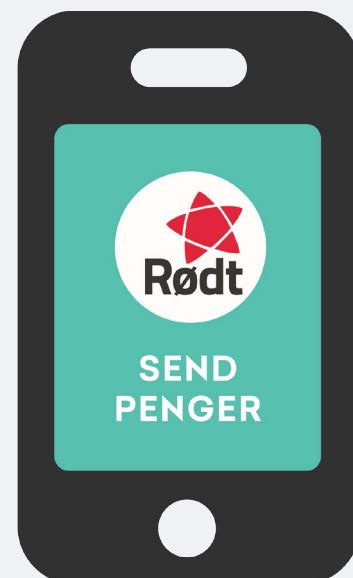
En brennaktuell og rikt illustrert bok om kurdernes kamp for ei framtid uten Assad, Erdoğan og Daesh.

Kun
180,-

Kjøp boka på MARXISME.NO

ANNONSE:

STØTT RØDTS VALGKAMP

Nå kan du bruke Vipps for å støtte Rødt økonomisk. Vipps oss et bidrag på Vipps-nummer 10303.

Du kan også bruke kontonummer: 7878 05 75416.

Les mer på RØDT.NO/STØTTE

Bli medlem i Rødt!

Send sms med kodeord **Rødt + Navn og adresse** til 2434 eller se roedt.no/innmelding

fb.me/roedt

[@raudt](https://twitter.com/raudt)

[@stemroedt](https://www.instagram.com/stemroedt)

Følg oss i sosiale medier for å oppdage mer om Rødt, få svar på det du lurar på og dele med vennene dine.

